

Socialforskningsinstituttet

Om socialt arbejde

Indledning

Socialforskningsinstituttet er den 22. februar 1990 af Socialministeriet blevet bedt om en udtalelse vedrørende et forslag til folketingsbeslutning om socialt opsøgende arbejde og socialt projektarbejde. Instituttet er blevet bedt om en stillingtagen til spørgsmålene

- 1) om, hvorvidt rådgivnings- og vejledningsfunktionen samt særlige initiativer kan adskilles fra administrationsdelen og
- 2) om »projektarbejde« som metode i fremtidens sociale arbejde.

Socialforskningsinstituttet har i flere af sine undersøgelser belyst rådgivnings- og vejledningsfunktionen i det sociale arbejde, herunder i de sociale forvaltninger. Projektarbejde forstået som en helhedsorienteret indsats over for truede grupper er blevet evalueret i en række rapporter.

I det følgende omtales hovedresultaterne fra disse undersøgelser vedrørende dels rådgivning og vejledning, dels projektarbejdet. På denne baggrund forsøger vi afslutningsvis at besvare de to ovenfor nævnte spørgsmål.

Om rådgivnings- og vejledningsfunktionen

I socialreformundersøgelserne fra første halvdel af 1980'erne påpegedes det, at der var vanskeligheder med den forebyggende indsats i kommunerne. Det gjaldt bl.a. den sociale rådgivning og opfølgningen af sagerne. Halvdelen af klienterne var kritiske over for den rådgivning, de havde modtaget, og mente, at den stort set ikke havde haft nogen virkning. De havde hverken fået en bedre forståelse af egne vanskeligheder eller en større viden om mulighederne for at klare disse vanskeligheder. De havde heller ikke fået en større viden om deres rettigheder og pligter. Klienternes *sagsbehandlere* mente i lidt større udstrækning, at de havde ydet en tilstrækkelig rådgivning i de konkrete sager.

Men generelt mente flertallet af bistandskontorernes personale og af lederne i socialforvaltningerne, at rådgivningsindsatsen var utilstrækkelig. Det gjaldt især rådgivningen over for grupper med særlige problemer f.eks. alkohol- og narkotikaproblemer, familieproblemer, herunder problemer vedrørende børn og unge, handicappede, enlige forsørgere og revalideringsklienter.

Sagsbehandlerne har oplyst, hvilke emner de har rådgivet klienterne om. For de sager, hvor der er ydet rådgivning, fremgår sagsbehandlernes svar nedenfor:

	Andel af sager med rådgivning
<i>Rådgivningen vedrørte:</i>	
Arbejde	58 pct.
Økonomisk planlægning	41 pct.
Bolig	29 pct.
Uddannelse	26 pct.
Problemer som følge af dårligt helbred	16 pct.
Samlivsproblemer	12 pct.
Problemer med børn og unge	11 pct.
Skilsmisse og separation	10 pct.
Problemer i forbindelse med svangerskab og fødsel	7 pct.
Problemer som følge af ægtefælles/samlevers dødsfald	1 pct.

Rådgivningen har oftest vedrørt arbejde og dernæst økonomisk planlægning. I over ¼ af sagerne har rådgivningen omhandlet henholdsvis bolig- og uddannelsesforhold.

Indholdet af rådgivningen kan variere meget. Sagsbehandlerne er blevet bedt om at karakterisere rådgivningen i de enkelte sager på følgende måde, idet flere former for rådgivning godt kan forekomme i samme sag: